

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Formsäkert om samkönat pars dröm om föräldraskap

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 23/02/2022

Document Version
Accepted author manuscript

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2022). Formsäkert om samkönat pars dröm om föräldraskap. *Vasabladet*.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023030329462>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Lina Bonde, om er mamma & om mig, Förlaget 2022.

Det samkönade föräldraskapets dröm och ambivalens

I sin nya diktsamling "om er mamma & om mig" fortsätter Lina Bonde utveckla samma lesbiska kärlekstema som i debutsamlingen "tecknar snö" (2020), men nu ligger fokus på ett tänkt föräldraskap med all dess ambivalens och komplikationer.

Hela boken är skriven som ett tilltal till de föreställda barnen och det är också med dem som adressat titeln är formulerad. Att barnen tänks i pluralis får en annan valör än om texten hade vänt sig till ett enskilt du – det blir mer abstrakt och distanserat, vilket motsvarar diktjagets reservation inför hela projektet.

Bokens kursiverade inledningsrad "*Den här historien har jag inte berättat tidigare*" är en signal om att något uttryckligen ska berättas även om det sker i diktform, medan negationen har en mindre uppenbar innebörd. Att ta utsagan som den är känns för enkelt, men det kanske bara är min slentrianmässiga reflex som kommer av en lång skeptisk läsartradition, av en omotiverad "misstankens hermeneutik", jag vet inte.

Liknande historier har hur som helst berättats av andra i samtiden. Ett känt exempel är den amerikanska författaren Maggie Nelsons autofiktiva verk "*The Argonauts*" (2015), som handlar om ett samkönat förhållande där den ena parten är gravid samtidigt som den andra genomgår ett könsbyte. I den finlandssvenska lyriken är föräldraskap hos samkönade par i alla fall ett nytt tema och redan därför intressant.

I Bondes bok utspelar sig historien i Berlin och relationen till den mörkhåriga tyska sambon Ale och diktjaget gestaltas bland annat genom textens tudelade uppspaltning, infogade tyska fragment och elliptiska situationer som benämns "scener".

Det är Ale som längtar efter att bli mamma och diktjaget som får försöka hantera sin egen tvekan, försiktiga beredvillighet och ånger. Eftersom Ale redan fyllt fyrtio och har ryggproblem är diktjaget den lämpligare kandidaten för graviditeten, vilket gör beslutet ännu svårare. Känslor av att egentligen inte vilja, att ansvaret är för stort, att det inte finns plats, att relationen är halvfärdig, att tiden för att skriva och "finnas" kommer att försvinna tumlar omkring i henne.

Därtill kommer alla stressmoment som har med de samhällsliga fertilitetstjänsterna att göra. Krassa realiteter ska på något sätt jämkas ihop med sköra privata drömmar och i alla avseenden har de presumtiva mammorna en ofördelaktigare sits än heterosexuella par, vilket Bonde ironiskt illustrerar med tre alternativa tabeller över prisuppgifter och villkor beroende på kundernas kön.

Lösningen blir att kringgå vårdssystemet och ta saken i egna händer. På nätet hittar Ale programmeraren och bögen Max som är villig att bli spermadonator och dela på vårdnaden. Alla tre är överens om arrangemanget, men diktjaget upplever ändå att vad hon än väljer så väljer hon fel.

Några barn blir det inte men desto fler mardrömmar om sönderfall. Och Ales hårstrån lossnar överallt i bostaden som ett förebud om förhållandets upplösning. I slutet återvänder diktjaget till barndomshemmet och föräldrarna i Österbotten för att ta time out och få perspektiv på situationen.

Som läsare dras jag med i texten och engageras av dess tema, som inte bara tangerar identitetspolitik och generationstillhörighet (mobilen som utlokaliserad förvaltare av minnen, tränandet på gym, vegetarism, piercingar, tatueringar och horoskop) utan är allmännare än så.

Den gestaltade krisen känns visserligen lite tunn och skissartad, som om lyriken blir en genväg för något som kunde ha berättats grundligare på prosa. Eller tvärtom, som om lyriken borde ha fått fungera på egna villkor och inte underställts ett flyhänt narrativ.

Men Bondes formsäkerhet är stor och texten smidig, och på sätt och vis blir det lätta handlaget ett följdriktigt uttryck för samma modernitet som den indirekt skildrar. En accelererande tid där individen söker tillfälliga hållpunkter, driven av motstridiga begär och en tvingande frihet att välja och inte riktigt hinner gå till botten med något.

Anna Möller-Sibelius